

Abstrakt

Tato diplomová se zabývá komunikací se žáky-cizinci a jejich rodinami na základních školách, se zaměřením na využívání služeb profesionálních komunitních tlumočnicků a rovněž samotných žáků-cizinců v roli jazykových prostředníků (tj. tlumočnicků neprofesionálních). V teoretické části nejprve shrnujeme problematiku migrace v České republice a dále představujeme dvě hlavní oblasti našeho zájmu: komunitní tlumočení a jazykové zprostředkování, přičemž se věnujeme zejména oblasti školství. V empirické části pak uvádíme výsledky našeho výzkumu, který byl proveden formou případové studie. V rámci výzkumu jsme na vybraných pražských základních školách zjišťovali, jakým způsobem pedagogové komunikují se žáky či rodiči, kteří neovládají český jazyk; do jaké míry využívají služeb komunitních tlumočnicků a jaký je jejich názor na roli tlumočnicka ve škole a na tuto službu obecně. Dále jsme se pak ptali na to, zda a do jaké míry školy využívají k tlumočení samotné žáky-cizinci a nakolik považují toto řešení za vhodné v různých situacích. K získání uceleného pohledu jsme podobné otázky kladli rovněž komunitním tlumočnickům. Provedeným výzkumem jsme zjistili, že v našem vzorku respondentů nepředstavuje komunitní tlumočení běžné řešení při překonávání jazykových bariér a přestože je názor škol na tuto službu velmi pozitivní, bojují s organizační a finanční náročností při jejím zajišťování; velká část respondentů rovněž nemá o komunitním tlumočení dostatek informací, což potvrdili i sami tlumočníci. Na druhé straně školy běžně k tlumočení využívají žáky-cizince a považují toto řešení za vhodné v mnoha typech situací; komunitní tlumočníci jsou však názoru opačného. Na základě těchto výsledků jsme následně vypracovali stručná doporučení týkající se jak práce s komunitním tlumočnickem, tak působení žáka-cizince v roli jazykového prostředníka.

Klíčová slova:

komunitní tlumočení, jazykové zprostředkování, role tlumočnicka, žáci-cizinci, školství